

Pracovnou adaptáciou sa rozumie vlastne aj proces od vzdelávania pracovníka a oboznámenie sa pracovníka so spolupracovníkmi až po jeho preskúšanie vo všetkých oblastiach, ktoré absolvoval počas adaptácie na pracovisko.

Medzi fázy adaptačného procesu patrí:

- A) Oboznámenie sa pracovníka s prácou(**pracovná adaptácia**)
- B) Vytvorenie vzajomných vzťahov pracovníka s ostatnými pracovníkmi(**sociálna adaptácia**)
- C) Vytvorenie spolupatričnosti ku firme zo strany pracovníka (**adaptácia na organizačnú štruktúru**)

Tieto fázy adaptačného procesu slúžia, aby podnik u zamestnanca navodil pocit dôležitosti a užitočnosti aj na to, aby sa na jednej strane zaučil, adaptoval, ale na druhej strane aby podával lepšie výkony v budúcnosti.

Medzi motivačné faktory adaptačného procesu patria:

Vnútorne faktory: sú faktory, kde zamestnanec hrá najdôležitejšiu úlohu a je na zamestnancovi, ako sa s adaptačným procesom popasuje, ako si zvykne na dané miesto

Vonkajšie faktory: sú faktory, kde školiteľ, ktorý zaučia zamestnanca na dané pracovné miesto hrá dôležitú úlohu a tiež je dôležité ako si zamestnanec so školiteľom medzi sebou zvyknú

Účastníkov adaptačného procesu rozdelujeme na:

Subjekty adaptačného procesu : subjektmi adaptačného procesu sú riadiaci pracovníci a pracovníci personálnych útvarov, sú to ľudia, pracovníci, ktorí zabezpečujú adaptačný proces pre zamestnancov

Objektmi adaptačného procesu sú títo zamestnanci

- Noví pracovníci, ktorí prešli školskou prípravou a sú čerství absolventi či už stredných alebo vysokých škôl
- Pracovníci, ktorí boli preradení na inú prácu z určitého dôvodu, napr. pracovník, ktorý bol preradený z personalistiky na ekonomické oddelenie
- Pracovníci, ktorí sa vracajú na svoju pôvodnú pozíciu, boli pôvodne na personalistickom oddelení, potom idú na ekonomické oddelenie a znova po určitom čase sa vracajú na personalistické oddelenie
- Pracovné skupiny, ak došlo k výrazným zmenám sociálnej štruktúry podniku, čiže ak sa výrazne zmenila pracovná náplň zamestnancov, tak na adaptačnom procese sa musia zúčastniť aj pôvodní zamestnanci a neprichádza sa tam do úvahy, koľko daní pracovníci pracovali v danom podniku

Pojmy z pracovnej adaptácie

Celopodniková adaptácia: je určená všetkým zamestnancom podniku bez ohľadu akú pracovnú pozíciu zastáva, čiže je jedno či je na marketingovom alebo ekonomickom oddelení

Útvarová adaptácia: je určená všetkým, ale hlavne novoprijatým zamestnancom daného oddelenia v podniku, iná útvarová adaptácia rovnakého podniku je pri marketingovom oddelení a iná pri ekonomickom oddelení. Útvarová adaptácia je určená aj pre zamestnancov, ktorí sú preradení z jedného oddelenia do druhého oddelenia, napr. z marketingového na personálne oddelenie daného podniku.

Adaptácia na konkrétne pracovné miesto je veľmi špecifická vzdelávacia činnosť. Je to vzdelávanie zamestnancov na konkrétnu pracovnú náplň, čiže skladníka bude podnik ináč zaškoľovať ako personalistu. Môže sa stať, že v rovnakom oddelení napr. v personalistickom oddelení budeme každého zamestnanca na jeho pracovnú náplň zaškoľovať čiastočne individuálne. V prípade, že podnik prijíma zamestnanca na špecifické pracovné miesto je odporúčané ho zaškoliť úplne individuálne.

Adaptabilita znamená individuálne predpoklady jednotlivca zvládať zmeny vonkajšieho prostredia.

Adaptovanosť je výsledok adaptačného procesu a môžeme ho vyjadrovať na dimenzii vhodný-nevhodný.

Rekvalifikácia zamestnancov znamená vzdelávanie zamestnanca na inú pozíciu, akú bol doteraz zvyknutý. Toto preučenie zamestnancov sa nemôže vykonávať v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu zamestnanca, lebo potom je to už pracovná rehabilitácia

Pracovná rehabilitácia je preradenie zamestnanca na inú pracovnú pozíciu v dôsledku náhleho zhoršenia zdravotného stavu. Napr. zamestnanec, ktorý nemôže vykonávať fyzickú prácu je preradený na fyzicky menej náročnú prácu, ak je to možné

Podľa dĺžky adaptačného programu poznáme nasledujúce adaptačné činnosti

A) Krátkodobú adaptačnú činnosť- je to proces adaptácie novoprijatých zamestnancov , ktoré môže trvať do 3 mesiacov.

Medzi fázy krátkodobej adaptačnej činnosti patrí

1. Uzavretie pracovného pomeru s novým zamestnancom
2. Predstavenie nového zamestnanca s vrcholovým manažmentom
3. Oboznámenie nového zamestnanca s históriou spoločnosti
4. Vstupný pohovor
5. Oboznámenie sa s BOZP
6. Teoretické vzdelávanie zamestnancov
7. Praktické vzdelávanie zamestnancov

B) Dlhodobú adaptačnú činnosť- je to proces adaptácie novoprijatých zamestnancov, ktoré môže trvať od 3 do 10 mesiacov.

Dlhodobá adaptačná činnosť pozostáva z:

- **Ďalšieho zaškolovania, vzdelávania zamestnancov**, lebo aj nielen v pracovnom, ale aj osobnom živote sa hovorí, že človek sa má učiť celý života
- **Rotácii funkcií**
- **Zvyšovanie kvalifikácie**: keď chce daný zamestnanec vyšší plat

Podľa počtu zainteresovaných novoprijatých, ale aj súčasných zamestnancov delíme adaptačný program na:

A) Individuálny adaptačný program- týka sa menšieho počtu zamestnancov

B) Skupinový adaptačný program- týka sa väčšieho počtu zamestnancov

Medzi formy vzdelávania zamestnancov

Interná forma vzdelávania: daný podnik si vzdelávania zamestnancov robí vo vlastnej réžii

Externá forma vzdelávania: vzniká na objednávku vzdelávacej firmy

Kombinovaná forma vzdelávania: časť vzdelávania zabezpečuje podnik vo vlastnej réžii a časť vzdelávania na objednávku vzdelávacej firmy

Podľa spôsobu realizácie vzdelávania sa delí na:

A) Aktívne metódy vzdelávania: pri ktorých zamestnanci nielen počúvajú, ale aj niečo robia pri vzdelávaní riešia napr. prípadové štúdie

B) Pasívne metódy vzdelávania: pri ktorých zamestnanci len počúvajú väčšinou formou prednášky

Podľa účastníkov vzdelávacieho procesu sa delí na:

A) Metódy pre manažérov

B) Metódy pre výkonných a prevádzkových zamestnancov

Podľa štatistík počet zamestnaní u produktívnych ľudí sa priemerne v priebehu 20 rokov zvýšil zo 6 na 11 zamestnaní za svoj život

Podľa štatistík pracovného portálu Wynhurst Group z roku 2007 kvalitnou adaptáciou pracovníkov sa prispeje, že je 58 % pravdepodobnosť, že zamestnanci zo zamestnania neodídu.